

**LIETUVOS RESUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS
KLAIPĖDOS REGIONO APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTO
2016 METŲ PATIKRINIMŲ PROGRAMA**

1. Bendras svarbių aplinkosaugos klausimų vertinimas.

1.1. Planuojant praėjusių 2015 metų patikrinimus didžiausias dėmesys buvo skirtas sekančioms prioritetinėms veiklos kryptims:

1.1.1. Užtikrinti efektyvią gamintojų/importuotojų pareigų vykdymo kontrolę (fiktyvaus atliekų surinkimo/sutvarkymo/įrodančių dokumentų išrašymo prevencija);

1.1.2. Fiktyvaus/nelegalaus atliekų eksporto/vežimo prevencija;

1.1.3. Atliekų, „žaliavų“, „produkcijos“ kaupimo ir palikimo įmonių bankroto, veiklos nutraukimo ar neteisėtos veiklos atvejais prevencija;

1.1.4. Siekiant užtikrinti racionalų gyvūnijos išteklių naudojimą, organizuoti efektyvesnę šiuurkščių gyvūnijos apsaugos teisės aktų pažeidimų atskleidimą.

1.2. Lyginant su 2014 metais, 2015 metais nustatytų aplinkosauginių pažeidimų, už kuriuos buvo skiriamos administracinės nuobaudos, bendras skaičius padidėjo **7%**, o lyginant su prieš tai buvusių trijų metų vidurkiu padidėjo **1%** (2015 m. nustatyta **1892** pažeidimai; 2014 m. – 1765; 2013 m. – 2100; 2012 m. - 1732). 2015 metais didžiausias nustatytų pažeidimų skaičius buvo užfiksuotas sekančiose srityse:

1.2.1. Gyvosios gamtos apsaugos srityje – **51%**, skaičiuojant nuo visų užfiksuotų (2014 m. - 55,5%), t.t.:

1.2.1.1. Gyvūnijos apsaugos srityje – **46,2%**, t.t.:

1.2.1.1.1. Mėgėjiškos žūklės priežiūros srityje – **39,3%** (2014 m. – 45,2%);

1.2.1.1.2. Verslinės žvejybos priežiūros srityje – **1,7%** (2014 m. – 2,0%);

1.2.1.1.3. Medžioklės priežiūros srityje – **4,7%** (2014 m. – 4,7%);

1.2.1.1.4. Kiti gyvūnijos apsaugos srityje – **0,6%** (2014 m. – 0,7%).

1.2.1.2. Saugotinių želdinių apsaugos srityje – **2,6%** (2014 m. – 2,1%);

1.2.1.3. Miškų apsaugos srityje – **2,1%** (2014 m. – 0,8%).

1.2.2. Saugomų teritorijų apsaugos srityje – **16,9%** (2014 m. – 11,9%);

1.2.3. Vandenių apsaugos srityje – **10,3%** (2014 m. – 8,2%);

1.2.4. Atliekų tvarkymo srityje – **7,0%** (2014 m. – 8,2%);

1.2.5. Kraštovaizdžio apsaugos srityje – **4,0%** (2014 m. - 3,5%);

1.2.6. Atmosferos apsaugos srityje – **2,9%** (2014 m. – 2,4%);

1.2.7. Aplinkosauginių mokesčių už aplinkos teršimą mokėtojų priežiūros srityje – **0,8%** (2014 m. – 2,1%);

1.2.8. Dirvožemio apsaugos srityje – **0,5%** (2014 m. – 1,0%);

1.2.9. Žemės gelmių išteklių naudojimo srityje - **0,5%** (2014 m. – 0,0%);

1.2.10. Jūros aplinkos apsaugos srityje – **0,3%** (2014 m. – 0,3%);

1.2.11. Mokesčių už išgaunamus išteklius mokėtojų priežiūros srityje - **0,0%** (2014 m. – 0,1%);

1.2.12. Pareigybiniai pažeidimai – **4,5%** (2014 m. – 6,6%);

1.2.13. Kiti pažeidimai – **1,4%** (2014 m. – 0,5%).

Iš jų pareigūnų padaryti pažeidimai sudarė **8,9%** (2014 m. – 6,9%).

1.3. Daugiausia administracinių nuobaudų buvo skirta už sekančių teisės aktų nuostatų pažeidimus:

1.3.1. Teisės aktų, reglamentuojančių mėgėjišką žūklę, pažeidimus – **39,1%** (2014 m. – 45,7%);

1.3.2. Valstybinių parkų apsaugos ir naudojimo režimo pažeidimus – **15,9%** (2014 m. – 11,8%);

1.3.3. Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimų nevykdymą – **5,5%** (2014 m. – 6,1%);

1.3.4. Neteisėtą važinėjimą žoline danga, miško paklote ar vandens telkinių ledu motorinėmis transporto priemonėmis – **5,4%** (2014 m. – 2,7%);

1.3.5. Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse numatytų medžioklės vadovo pareigų nevykdymą arba netinkamą vykdymą - **4,7%** (2014 m. – 4,7%);

1.3.6. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ar pakrančių apsaugos juostų apsaugos ir naudojimo režimo pažeidimus – **3,1%** (2014 m. – 3,0%);

1.3.7. Aplinkos teršimo nuotekomis pažeidimus – **2,9%** (2014 m. – 4,0%);

1.3.8. Srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų pažeidimus - **2,9%** (2014 m. – 2,0%);

1.3.9. Valstybinėse gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos programose, kompleksinėse schemose numatytų aplinkos apsaugos priemonių ar kitų aplinkosaugos reikalavimų neįgyvendinimą laiku arba jų įgyvendinimą pažeidžiant nustatytus reikalavimus tyčia arba dėl aplaidumo - **2,3%** (2014 m. - 1,0%);

1.3.10. Ūkinės ar kitokios veiklos vykdymą, objektų naudojimą neturint taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, kai tai numatyta įstatymuose ar kituose teisės aktuose, arba nesilaikant šio leidimo sąlygose nustatytų reikalavimų – **1,9%** (2014 m. – 2,9%);

1.3.11. Neteisėtą želdynų naikinimą arba neteisėtą saugotinių medžių ir krūmų, augančių ne miškų ūkio paskirties žemėje, žalojimą, naikinimą arba persodinimą – **1,8%** (2014 m. – 2,3%);

1.3.12. Verslinės žvejybos vidaus vandenyse nuostatų pažeidimus – **1,7%** (2014 m. - 1,2%);

1.3.13. Transporto ir kitų judamų priemonių, viršijančių išmetamų teršiančių medžiagų kiekio ribinius dydžius, eksploatavimas - **1,7%** (2014 m. – 0,0%);

1.3.14. Teisės aktuose nustatytų gamtos išteklių naudojimo ar aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus, atsiradusius dėl pareigūno, kuris nesiėmė priemonių jiems išvengti, kaltės - **1,4%** (2014 m. - 1,1%);

1.3.15. Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo reikalavimų nevykdymą - **1,2%** (2014 m. – 1,2%);

1.3.16. Duotų privalomųjų nurodymų nevykdymą – **1,1%** (2014 m. - 1,4%);

1.3.17. Aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis reikalavimų pažeidimas - **0,6%** (2014 m. – 0,9%);

1.3.18. Pakuočių ir (ar) jų atliekų tvarkymo reikalavimų nevykdymas **0,6%** (2014 m. – 0,4%);

1.3.19. Atmosferos apsaugos aplinkosauginių reikalavimų pažeidimus deginant atliekas – **0,5%** (2014 m. - 1,4%).

1.4. Lyginant kontroliuotas atskiras ūkinės veiklos sritis daugiausiai pažeidimų buvo fiksuojama tikrinant:

1.4.1. Fizinis asmenis, laikančius mažiau kaip 10 SG vienetų – administracinės nuobaudos taikytos **83%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus (neplaniniai patikrinimai tiriant gautus skundus);

1.4.2. Ūkio subjektus, kurie laivais pagal išduotus leidimus vykdė vandens telkinių valymo/gilavimo darbus - **50%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus;

1.4.3. Gamintojus ir importuotojus, išleidžiančius į vidaus rinką gaminius užpildytą stiklinę pakuotę - **50%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus;

1.4.4. Leidimus naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius turinčius ūkio subjektus - **40%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus;

1.4.5. Apmokestinamuosius gaminius į vidaus rinką išleidžiančius gamintojus, importuotojus ir platintojus - **33%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus;

1.4.6. Ūkio subjektus, laivais pagal išduotus leidimus vykdžiusius grunto gramzdinimo darbus - **33%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus;

1.4.7. Ūkio subjektus, eksploatuojančius gyvulininkystės, paukštininkystės ir žvėrininkystės kompleksus, kuriuose laikoma nuo 200 iki 300 SG vienetų - **33%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus;

1.4.8. Ūkio subjektus, vykdančius automobilių remonto ir aptarnavimo darbus - **32%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus;

1.4.9. Prie centralizuotų nuotekų tinklų neprisijungusius vandens vartotojus, teritorijose, kuriose prieš 2 ir daugiau metų buvo įgyvendinti vandens ir nuotekų tinklų įrengimo projektai - **30%** atvejų, skaičiuojant nuo atliktų patikrinimų skaičiaus.

2. *Planuojamiems metams numatomi sekantys kontrolinės veiklos prioritetai:*

2.1. Pagerinti mokesčio už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekomis surinkimą;

2.2. Užtikrinti, kad transporto priemonių gamintojai ir importuotojai tinkamai įgyvendintų gamintojo atsakomybės principą;

2.3. Mažinti aplinkos teršimą atliekomis;

2.4. Skatinti juridinius ir fizinius asmenis jungtis prie centralizuotų vandens ir nuotekų tinklų teritorijose, kuriose jau yra įgyvendinti centralizuotų vandens ir nuotekų tinklų įrengimo projektai;

2.5. Intensyvinti fiktyvaus/nelegalaus atliekų eksporto/vežimo prevenciją;

2.6. Mažinti žemės ūkio veiklos sąlygojamą aplinkos taršą;

2.7. Užtikrinti, kad subjektai, turintys leidimus naudoti žvejybos plotus, vykdytų jiems leidime nustatytus sutartinius įsipareigojimus.

3. *Planuojamiems metams numatomos sekančios akcijos:*

3.1. „Kaminukas“. Akcijos tikslas - aplinkos oro taršos prevencija, neteisėto atliekų deginimo kontrolė;

3.2. „Atliekų deginimo prevencija“. Akcijos tikslas - aplinkos oro taršos ir bioskaidžių atliekų deginimo prevencija

- 3.3. „Karšis“. Akcijos tikslas - prevencija, efektyvesnė karšių neršto apsauga;
- 3.4. „Medžiok saugiai ir tvarkingai“. Akcijos tikslas - pažeidimų prevencija, sustiprinti medžioklių kontrolę medžioklės sezono pradžioje ir medžioklių varant kontrolės sustiprinimas;
- 3.5. „Automobilių statyk atsakingai“. Akcijos tikslas – pažeidimų prevencija, užkirsti kelią neteisėtam automobilių statymui vandens telkinių apsaugos juostose, pajūrio juostoje, saugomose teritorijose ir miškuose tam tikslui nenumatytose vietose;
- 3.6. „Lašiša“. Akcijos tikslas - pažeidimų prevencija, lašių ir šlakių efektyvesnė apsauga.
- Žemiau pateikiami planuojamų aplinkosauginių akcijų vykdymo terminai:

Eil. Nr.	Akcijos pavadinimas	2016 m.											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	Kaminukas	10	x	20									
2.	Atliekų deginimo prevencija			20	20					15	15		
3.	Karšis				20	20							
4.	Medžiok saugiai ir tvarkingai						x	15			15	x	
5.	Automobilių statyk atsakingai						x	x	x				
6.	Lašiša									x	x	20	

4. Ūkio subjektų rizikos vertinimas.

KLRAAD kontroliuojamoje teritorijoje **3877**-iems veiklą vykdančioms ūkio subjektams atlikus aplinkos apsaugos reikalavimų nevykdymo rizikos vertinimą didelės rizikos grupei priskirta **127** ūkio subjektų (2015 m. buvo 104), vidutinės rizikos grupei priskirta **401** ūkio subjektų (2015 m. buvo 410), mažos rizikos grupei priskirta **3345** ūkio subjektų (2015 m. buvo 2721), labai mažos rizikos grupei priskirta **4** ūkio subjektų (2015 m. buvo 19). **291** ūkio subjektų (2015 m. buvo 128) rizika nebuvo vertinama. Šia grupę sudarė ūkio subjektai, kurie yra kontroliuojami tik dėl aplinkosauginių mokesčių deklaravimo, apskaičiavimo ir mokėjimo teisingumo, kurių vykdomoms ūkinėms veikloms teisės aktuose nėra nustatyta kitų, išskyrus aplinkosauginių mokesčių mokėjimą reglamentuojančių, reikalavimų bei ūkio subjektai, kuriems teisės aktuose yra nustatytas konkretus patikrinimų dažnis (atvirais kasiniais naudingųjų iškasenų išteklius eksploatuojantys ūkio subjektai ir hidroelektrines eksploatuojantys ūkio subjektai, kurie nevykdo kitų, išskyrus šias, ūkinių veiklų, kurioms galiojančiuose teisės aktuose yra nustatyti aplinkosauginiai reikalavimai).

Žemiau pateikiami duomenys apie **2016 m.** skirtingoms rizikos grupėms priskirtų KLRAAD atskirų struktūrinių padalinių prižiūrimų ūkio subjektų skaičių:

Departamento struktūriniai padaliniai	2016 m. į kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašą įtraukta ūkio subjektų, vnt.								
	Viso :	t.t. turinčių aplinkosauginius leidimus			t.t., kurių rizika įvertinta kaip				t.t., kurių rizika never-tinta
		viso:	t.t. TIPK (I priedo)	t.t. Taršos	didelė (D)	vidutinė (V)	maža (M)	l. maža (LM)	

Klaipėdos m. ag.	934	138	17	101	56	141	502	1	234
Klaipėdos r. ag.	402	119	6	71	10	22	347	0	23
Kretingos r. ag.	362	42	1	30	0	12	350	0	0
Skuodo r. ag.	364	35	1	13	5	20	339	0	0
Palangos m. ag.	229	12	0	9	2	12	215	0	0
Šilutės r. ag.	358	54	5	32	2	34	296	0	26
Šilalės r. ag.	367	35	1	17	1	6	360	0	0
Pagėgių sav. ag.	293	22	1	11	2	26	265	0	0
Tauragės r. ag.	567	56	2	38	3	29	535	0	0
Jūros AAA	3	3	0	3	0	1	2	0	0
KGGAI ir ŠGGAI	293	288	0	0	46	98	138	3	8
Viso:	4172	804	34	325	127	401	3349	4	291
				359		3881			

5. *Kita aktuali informacija.*

6. *Teritorija, kuriai taikoma Patikrinimų programa.*

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 717 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. D1-55 redakcija), pakeista Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. D-18, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento nuostatų I skyriaus 3 punkte apibrėžta Departamento veiklos teritorija apimanti Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Neringos miesto, Palangos miesto, Pagėgių, Skuodo rajono, Šilutės rajono, Šilalės rajono, Tauragės rajono savivaldybių teritoriją, Lietuvos Respublikos teritorinę jūrą ir išskirtinę ekonominę zoną.

7. *Ūkinės veiklos sričių ir įrenginių, kuriems taikoma Patikrinimų programa, sąrašas:*

- 7.1. Ūkio subjektai, kurių vykdomai ūkinei veiklai reikia turėti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą;
- 7.2. Ūkio subjektai, kurių vykdomai ūkinei veiklai reikia turėti Taršos leidimą;
- 7.3. Ūkio subjektai, eksploatuojantys objektus, kurie vadovaujantis 2004-08-17 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 966 patvirtintais „Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatais“ (pakeisti 2008-09-10 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 913) yra priskiriami prie pavojingų objektų;
- 7.4. Ūkio subjektai eksploatuojantys stacionarius objektus (įrenginius), įrašytus į Potencialiai pavojingų objektų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 539 (Žin., 2002, Nr. 111-4929; 2005, Nr. 58-2025).
- 7.5. Ūkio subjektai, vykdančys atliekų tvarkymo veiklą;
- 7.6. ūkio subjektai, gaminantys ir/ar importuojantys apmokestinamuosius gaminius ir pakuotes;
- 7.7. Ūkio subjektai, eksploatuojantys tirpiklius naudojančius įrenginius;
- 7.8. Ūkio subjektai, eksploatuojantys skysto kuro degalines, kuro terminalus;

- 7.9. ūkio subjektai, eksploatuojantys 0,12-20 MW galingumo kurą deginančius įrenginius;
- 7.10. Ūkio subjektai, eksploatuojantys, įrengiantys, prižiūrintys fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčią įrangą;
- 7.11. Ūkio subjektai, atliekantys transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto darbus;
- 7.12. Ūkio subjektai, įtraukti į pažymas išduodančių įmonių sąrašą;
- 7.13. Ūkio subjektai, privalantys registruotis Gamintojų ir importuotojų sąvade;
- 7.14. Ūkio subjektai, eksploatuojantys naudingąsias iškasenas;
- 7.15. Ūkio subjektai, eksploatuojantys hidroelektrines, tvenkinius arba užtvenktus ežerus;
- 7.16. Ūkio subjektai, privalantys mokėti mokesčius už aplinkos teršimą;
- 7.17. Ūkio subjektai, vykdančios verslinę žvejybą vidaus vandens telkiniuose;
- 7.18. Ūkio subjektai, vykdančios laukinės augalijos ar gyvūnijos išteklių naudojimą;
- 7.19. Medžioklės plotų vienetų naudotojai;
- 7.20. Žūklės plotų naudotojai;
- 7.21. Kiti ūkio subjektai, kurių vykdomai ūkinei veiklai nustatyti aplinkos apsaugos reikalavimai.

8. *Metinio patikrinimų plano rengimas.*

Departamento metinis patikrinimų planas rengiamas vadovaujantis Ūkio subjektų planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. D1-145 (Žin., 2011, Nr. 24-1192; Nr. 129-6130; 2012, Nr. 123-6214; 2013, Nr. 105-5163; TAR 2014-13238, 2015-19228), II skyriuje nurodytais reikalavimais (http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=393275).

9. *Planinių patikrinimų atlikimo tvarka.*

Planinių patikrinimų atlikimo reikalavimai yra nurodyti Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. D1-145 (Žin., 2011, Nr. 24-1192; Nr. 129-6130; 2012, Nr. 123-6214; 2013, Nr. 105-5163; TAR 2014-13238, 2015-19228), III skyriuje (http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=393275). Šiais reikalavimais vadovaujasi Departamento aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, atlikdami ūkio subjektų planinius patikrinimus.

10. *Neplaninių patikrinimų atlikimo tvarka.*

Neplaninių patikrinimų atlikimo reikalavimai yra nurodyti Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų aprašo (su pakeitimais), patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. D1-145 (Žin., 2011, Nr. 24-1192; Nr. 129-6130; 2012, Nr. 123-6214; 2013, Nr. 105-5163; TAR 2014-13238, 2015-19228), IV skyriuje (http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=393275). Šiais reikalavimais vadovaujasi Departamento aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, atlikdami ūkio subjektų neplaninius patikrinimus.

11. *Skirtingų tikrinimus atliekančių institucijų bendradarbiavimo reglamentuojančios nuostatos.*

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36⁴ str. 2 d. 10 p. nuostatomis, vienu metu gali būti atliekami ne daugiau kaip du ūkio subjekto veiklos planiniai patikrinimai. Priežiūrą atliekantys subjektai, kurių priežiūros dalykas ir forma yra tarpusavyje susiję, gali atlikti bendrą dviejų ar daugiau priežiūrą atliekančių subjektų planinį patikrinimą, jeigu taip sumažėja priežiūros našta ūkio subjektui.

Parengė:

Direktoriaus pavaduotojas

Alfредas Šepštas